

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova
a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendők
Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.
Előfizetési pénzek,
Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Olvasóinkhoz.

A negyedik esztendő utolsó hónapjában vagyunk. Így tehát majdnem négy éves mult áll hátunk megett. Ezen idő alatt a »Vasárnap« olvasóközönsége részben megváltozott, kicserélődött: de a lap ma is ugyan az, ami kezdetben volt.

Czélunk az, hogy az evang. református családok részére egy tiszta evangéliumi alapon álló ujságot adjunk. Ma már minden ember ujságot olvas. De a világi lapok nagy része, majdnem mindenik tele van evangélium ellenes dolgokkal. A Vasárnap igazi lelki táplálékot nyújt. Erősíti a hitet. Nemesíti az erkölcsi érzést. Szilard kapocs, mely oda fűz az anyaszentegyházhoz, s ezáltal a Jézus Krisztushoz. Az életharczát Krisztus nélkül megharcolni nem lehet. Föl tehát, sorakozzunk minél többen a Krisztus zászlója alá!

Különösen a téli időben a »Vasárnap« igen kedves olvasmányul szolgál. Kérjük azért régi olvasóinkat, akik jól ismernek minket, hogy buzgókodjanak a Vasárnap terjesztésében. Előfizetési ára oly csekély, hogy sokszor egy este többet elköltünk vagy elkártyázunk annál. Aki a Vasárnapra előfizet, ebben egy biztos óvszerre talál vétkes szenvedélyei kiirtására.

A Vasárnap nem anyagi uyeresség czéljából indult meg. Csupán annyi anyagi jövedelemre akar szert tenni, hogy a nyomdai költségeket ki-fizethesse. Hátrálékos előfizetőinket szívesen kér-

jük, hogy az esedékes díjakat küldjék be, hogy a nyomdával mi is elszámolhassunk.

A Vasárnap előfizetése egész évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Az előfizetési díjak Becsek Dániel Fia könyvnyomdájába küldendők, Székelyudvarhely Arpád-utca 3 sz.

Szerkesztőség.

Közelgessünk Jézushoz az engedelmesség útján*

2.

Az életben azonban nincs meg ez a kettős irány. Ez mindenkitől engedelmességet követel. És jaj annak a ki ehhez szokva nincs. Átkává lesz ez az emberiségnek és — ha a sors különös kedvezésben nem részesíti — átkává önmagának egyszersmint. Az ilyen ember valakivel, vagy valamivel szemben tiszteletet tanusítani, vágyainak, cselekedeteinek határt szabni képtelen. Ma a társadalmi rendnek, holnap a büntető törvénynek tilalom fájába ütközik. Nem tudja belátni, hogy a törvényes rend az ő javára is van, azt tiszteletben tartani tehát neki is kötelessége: ő mindenben csak boszantásának jogtalan eszközét látja. Az ilyen embert lelki romlásba viszi a külső jóllét, kétségbeesésbe taszítja a baj.

Ellenben az engedelmességhez szokott ember mindenkor erősnek érzi magát. A magasban meg nem szédül; a mélyben alá nem merül. Neki a törvény és a rend nem az a kemény kőfal melybe az engedetlen kis bogár kint roncsolja össze ma-

gát, hanem biztosító, segítő karfa, hogy a meredeken le ne szédüljön a biztos utról. Az engedelmesség részére nem akadály utjában, hanem elősegíti a cél felé mikor bölcseséggé lesz a jólétben, türelemmé a szenvedésben.

Csak e rövid fejtegetésből beláthatja minden józan eszű ember, hogy az engedelmisség a legnélkülözhetetlenebb vezető az élet utain.

És Krisztus vallásának ereje épen ebben nyilatkozik legfenségesebben, mikor látjuk hogy ez mint szövi át a mindennapi életet olyan életszabályokkal, melyek egyszersmint Isten előtti kedvességünknek, üdvösségünknek is feltételei. Így lesz az engedelmisség a Krisztushoz vezető út, a ki által Isten kegyelmét érhetjük el.

Avagy közelgethennék-e Jézushoz, lehetnénk-e az ő példájának igaz követői az engedelmisség nélkül? Semmi esetre sem. Hisz' csak az igyekezet erre már engedelmisség. És nem adott-e erre az erényre ő különös példát nekünk? Vagy csak üres beszéd volt a mikor azt mondta: az én eledelem a menynevei atya akaratának teljesítése. Egész élete bizonyítja, hogy rá nézve az volt a levegő, a melyet beszívott, az volt az eledel, a mivel táplálkozott, hogy teljesítse annak akaratát, a ki őt elbocsátotta. Ez az engedelmisség tette örök időkre minden gyermekek és ifjak példányképévé a szülők iránti tiszteletben; ez nyilatkozott meg midőn hivatásának tudatára ébredve felvilágosítólag szólt aggodó szülőinek: »avagy nem tudjátok-e, hogy nekem az én atyám dolgaival kell foglalatoskodnom;« ez tette legfőbb jellemző.

jévé az irás szavait: »engedelmes volt mind haláláig, még pedig a keresztfának haláláig.«

Válasszuk azért mi is az advent intésére Jézushoz közelítésünkben az engedelmisség útját. A gyermek és ifju igyekezzék megszokni, a felnőtt ember gyakorolni azt. Gyermekre és ifjura elkövetkezik lassankint az a kor, melyben felismeri, hogy a kényeztető kéz, mely oly édesen simogatta tulajdonkép átkot szórt, míg az engedelmisségre szoktató, durvának látszó kéz áldást hintett az ő pályájára. És elkövetkezik minden emberre az idő, melyben belátja, hogy mint a kegyes Ábrahám vállain az engedelmisség könnyítette meg a nehéz megpróbáltatást, mikor Isten szavára kész volt feláldozni egyetlen gyermekét: ugy minden emberre nézve az engedelmisség türelme teszi elviselhetővé a szenvedések terhét, ellenben az engedetlen perbeszállás csak fokozza azt.

Külső életünkben is megbecsülhetetlen az engedelmisség hatása. Ez biztosítja, hogy áldozatkész fiait lehesünk hazánkban, hű gyermekei anyaszentegyházunknak és viszont ez biztosítja számunkra, hogy a honfiai és vallásos életnek ne csak terheit, kötelességeit hordozzuk, de boldogító áldásait is felismerni és élvezni tudjuk.

De épen azért egy pillanatra se feledkezzünk meg soha, hogy a mi engedelmisségünknek *keresztyéninek* kell lenni. Lebegjen hát a menynevei atya akarat, Istennek parancsolata szüntelen lelkünk előtt. Korunkban különösen szükség hangoztatni ezt. Tiszteljék az ifjak szülőiket az úrnak parancsa szerint. Hisz' az irás is eképpen inti őket: »ti magzatok engedelmeskedjétek a ti szülői-

TÁRCZA.

A legszebb ünnep.

Irta: Csiki Albert.

Pünköszt ünnepe volt. A harangok hívó szavára seregestül tódult a nép az Úr házába. Ott volt a falu apraja-nagyja. Az öreg tiszteletes gyönyörködve nézte hiveit s tekintetét fürkészve hordozta szét a sokaságon, s mint a jó pásztor, nézte, hogy kik hiányzanak a kezére bizott nyájából.

Kezdődött a templomozás. Az orgona méla, buzgó hangja betölti a tágas templomot. Majd fölzeng az ének. Ó, mi szívet megkapó a hívő lelkek összharmoniaja. Valami fenséges, eget ostromló az az ének, mely a hívők szívéből fakadva mint egy szív, egy lélek, egy ajak Istent dicsérve száll fel a magasba, a mindenség Urához.

Elhangzott az ének. Az öreg tiszteletes felmegy a szószékbe és beszél, mint apa gyermekeihez. Mesterkéetlen, egyszerűen, de szívből jöve, szívhez szólón beszél. Beszél a szeretetről, beszél a szentlélek munkálkodásáról, mely nemcsak a keresztyén egyházat építette fel egykor, de ma is hajlékot emel a nyomornak, a szenvedésnek, apát ad az árvának, védőt állít az özvegynek; beszél az igazság meggyőző erejével.

Nagy András gazda is figyelemmel hallgatta az öreg tiszteletes fejtegetéseit, s mintha valami jó gondolat fogant volna meg agyában, boldogan mosolygott.

A templomozás végeztével alig várta, hogy hazamehessen.

— Te anyjuk! — szólt az ép hazaérkező feleségéhez — a tiszteletes úr mai szép beszédéből sokat tanulhattunk mindnyájan. Én is azt gondoltam, mikor az árvákról, az elhagyatottokról beszélt, hogy miután nekünk a jó Isten nem adott gyermeket, hát én is segítek egy ilyen árván. A zsellérünk elhalt a tavaly, és azt gondoltam, hogy a hátra maradt két árva gyermeket magunkoz veszem. És még most mindjárt magunkoz hívom őket, hisz tudom még e szent ünnepen sem igen van mit enniök.

— Az Isten is megáldja kigyelmedet — szólt szemét törülgetve az asszony. — Én már régen gondoltam erre, de nem mertem mondani kigyelmednek, mert féltem, hogy megharagszik.

Ugy is lett, ahogy András gazda mondta. Mindjárt el is küldöttek a gyermekekért. A felesége meg előkészítette a jó ebédet, hogy ha jönnek, készen kapják.

Nemsokára aztán megérkezett a két kis gyermek. Félénken jöttek szegények, de Andrásné asszonyom szeretettel fogadta és megcsókolta őket. Így aztán kicsinyként belebátrodtak és oda ültek a terített asztalhoz. Gyönyörűség volt nézni a két

teknek, mert ez az igazság«. Fel sem akarja tételezni, hogy lehetne keresztyén szülő a ki ne az istenfélelem és az igazság útján terelné tanácsával, példájával a rábizottakat.

És ha mégis volnának, akár tévelygésből, akár gonosz szándékból — mint a hogy valóság-gal vannak ilyenek?! Emeljék szemüket újból a Jézusra és az ő apostalaira és megtalálják a helyes irányt. Ismerjék meg a tiszta öntudatot mikor szeliden felvilágosítja szülőit, hogy neki a menynevei atya akaratával kell foglalatostkodnia; tanuljanak tőle erélyességet mikor visszautasítja a kísértőt: »távozz tőlem sátán, mert megvagyok irva, hogy csak a te uradat Istenedet imádjad és őt szolgáljad«. Nézzenek az úr apostalaira, midőn mint megalázott foglyok férfias bátorsággal kérdezik a hatalmas főpapoktól: »ítéljétek meg ti magatok: valyon az embereknek kell-e inkább engedelmeskedni, vagy az Istennek«!

És látva e példákat: hadd hasonljon meg — Jézus szavai szerint — a fiu az apával, a leány az ő anyjával, ha ezek megfélelmezve legszentebb kötelességeikről Isten félelmétől, Jézus igaz követésétől akarnák oktanul elvonni gyermekeiket.

Engedelmeskedni mindenkör és pedig: az embernek is, a meddig szavuk Isten felé vezet, de inkább az Istennek, ha különböző irányokból választani kell!

Fel kedves ifjuság! Előre az Isten törvényének való engedelmisség útján, mert ez az út a hozzánk közelgető Jézushoz és ő benne Üdvöztönkhöz vezet!

Vége.

Pásztor.

árvát, amint ettek. András gazda nézte-nézte, arczát valami tulvilági boldogság vette körül, s arczán végig gördült egy köny — a boldogság könnye.

Nem lehet azt az érzést leírni, mit érezhetett András gazda e pillantban. A megtett kötelesség, a jó tett, jó cselekedet nyomában támadt érzést leírni nem lehet, azt érezni kell. Azért mondják, hogy a jó tett maga-magát dicséri.

Különösen a mai sivár világban ezerszeresen becsülendő a jó teteményező. Sivár, önző világot élünk, hol nem egymásnak szerető testvérei, hanem ellenségei kívánunk lenni. És ezért a sok boldogtalanság, mert a szív, a lélek, melyet Isten a jó, a szép megértésére, érzésére adott, kielégítést nem talál, s így megnyugvás, mely a boldogságnak főalapja, nem lehet soha. Önönmagunkkal meghasonlottan élünk; saját jobbik énünket nem akarjuk bizony nagyon sokszor felismerni. Mi a nap künn a természet templomában, az a szív a mi külön benső világunkban. Forrása minden jónak, irányítója minden tettünknek, cselekedetünknek. A szeretet a kapocs ember- és ember között, ez köti össze a világ minden teremtményét egy közös családban, mely egy atyának engedelmeskedik. És ez a szeretet kihűlt sokaknál, aminek szomorú bizonyítékait látjuk az életben.

Ezt a hamvadó tüzet éleszteni mindnyájunk kötelessége.

Téli világban.

Ha nincs a madárnak puha, meleg fészke
Elpusztul a fagyos, a zuzmarás télbe'.
Ha enyhelyet keres nálad koldus árva,
Ne vesd ki a fagyos, rideg éjszakába.

Ha nem kap eledelt künn a kis madárka,
Hintsél neki morzsát, ki az ablakfára,
Ne mutass ajtót, ha igazi szegények
Tőled — elcsigázva — egy falatot kérnek.

Akit tüzhelyedhez hajt a fagyos orkán
Meleg szeretettel segítsél a sorsán,
Csak annyit adj, mennyi kitelhetik tőled;
De azt jó szíveddel add szegény szenvedőnek.

Mit egyik kezéd ad, ne tudja a másik,
A jutalmat érte ne kívánd, ne várd itt.
Legfőbb jutalmadat bizony megtalálsz
A te jó Atyádnál, ki téged megáldott.

G. Diószeghy Mór.

A keresztes háborúk története.

Irta: Demény Miklós.

3.

Úgy érezte a görög császár, hogy egy ellensége helyett most már kettő van. Az következett az ő politikájából, a mit meg is tett, t. i. 1097.

— Ilyen hamvadó tüzet gyújtott lángra a tiszteletes beszéde a Nagy András gazda szívében is. Önmagára, jobbik énjére talált e beszéd után András gazda is. Sohasem érzett boldogság volt szívében, mikor a két szegény árva evését végig nézte.

— Te anyjuk, — szólt oda boldogan a feleségéhez András gazda — soha, de soha nem volt nekem még ilyen boldog ünneplésem.

És igaza volt András gazdának, mert valóban ő ült akkor legszebb ünnepet.

És mennyien vannak az árvák, az elhagyatottak, kik szerető, könyörülő szívekre várnak; és mennyi a seb, mely begyógyításra vár, mennyi a köny, melyet letörölni oh bár sietnünk édes mindnyáján. Tekintsünk körül. Mindenki megtalálja a maga elhagyatottját és ha szerezni akar magának egy boldog, megelégedett napot; emelje fel az összeroskadót, vigasztalja a szomorkodót, enyhítse az éhezőnek kinjait, s a mi legfőbb, vigyen mindenhová őszinte testvéri szeretetet, mert ez kell ebbe a küzdő, sivár világba.

Mert akkor lesz a legszebb ünnep a világon, mikor egymást nem ellenségeknek, hanem testvéreknek tekintsük, mikor egymásért küzdve, munkálva haladunk előre az élet rögös utain, mikor mint arany fonál köt egybe embert és embert — a szeretet.

tavasán a keresztesektől fegyverrel csikart ki esküt magának arra nézve, hogy a mit Kis-Ázsiában foglalnak a törököktől, mindazt görög hűbérül tekintik. Hiába jelentette ki Bouillon Gottfried, hogy Jézus Krisztus az ő hűbér ura, s ezután csak neki akar szolgálni; kénytelenül bár, de az erőszaknak engedve, mind elfogadták a számító császár feltételét. Ő személyes csatlakozást ígért a keresztesekhez. Egyedül a toulousi Rajmund volt kész inkább meghalni, semhogy Krisztuson kívül más hűbér urat ismerjen el. — 1097. tavaszán keltek át a kisázsiai partokra; itt legelőször a niceai seidsuk emiratust támadták meg. Miután több várat elfoglaltak s Kilids Arslán szultánt Doryleumnál legyőzték, Kisázsia borzasztóan elpusztított földjén át folytatták utjokat Syria felé; ezen főiránytól azonban néhol el-el tértek. Nevezetesen az örmények megsegítését vették fel haditerükhöz, kikben szövetségeseket reméltek. Így Bouillon Balduin egy örmény fejedelem meghívására megszállta Edessát, azt bevette, s ott 1098-ban megalapította a keresztesek első ázsiai fejedelemségét. A főszerep Antiochiát vette ostrom alá, de ennek széles várfalait, s több mint 400 bástyáját nagyon nehéz volt bevenni. Egy hosszú esztendő töltötték itt el az ostrommal s akkor is csak a tarentói normann herceg segélyével jutottak eredményhez, a vár visszavételére siető Kerboga mosszuli emirt pedig, csak úgy verhették vissza, hogy Boemund csüggedő népét az újra megtalált szent lándzsa villogtatásával lelkesítette fel. Boemund ezen érdemeinek jutalmául Antiochia fejedelmévé tétetett.

Közbe jött Adhemárnak a pápa helyettesének halála, a mi a megfogyatkozott, s reményét vesztett seregben az egyetértést és rendet megbontotta. De mikor céljának végéhez közeledett a keresztes had, a mikor megpillantotta Jeruzsálemet, buzgó-sága ismét rajongássá vált. A szent várost az araboktól kellett elfoglalni, a kik egy évvel ezelőtt üzték el onnan a törököket. 1099. jul. 15.-én sikerült is ez nekik, s behatolva a városba kegyetlenül ölték, vágták a zsidókat és mohamedánokat; vér fecskendezte be a Salamon templomát és Omár mecsetjét; »Salamon templomában — mondja az egyhoru krónikások egyike — a lovagoknak térdig ért a vértócsa«. Ekkor Bouillon Gottfried egyszerre csak ledobta kardját, sisakját, saruját s fegyvertelenül, hajadon fővel, mazitláb, bünbánózsolozsmát énekelve indult a szent sir temploma felé! A merre járt a vitézek kezéből kihullott a kard. Mellőket verve, könnyek közt szánták-bánták azokat a bünöket, miket vérontás közben épen az imént is elkövettek, s betelt lelköknek minden vágya, midőn kiállott szenvedéseikért magának az Isten fiának sirjánál adhattak hálát. A keresztesek lelkesedése és rajongása, a középkori szellem ebben a pillanatban érte el tetőpontját. A király választás vált most aktualissá. Erre nézve két párt alakult: a papok és a katonák pártja. Amazok úgy akarták volna, hogy a jeruzsálemi pátriárcha egyuttal jeruzsálemi király is legyen; ellenben ezek olyan királyt akartak, a ki maguk közül való legyen, s a ki karddal tudja védelmezni

az új országot, a melynek igen kétes helyzete volt ott a mohamedán világ kellő közepében. Ez utóbbi párt győzött. Megkinálták a királlyal Rajmund toulousi, Róbert normandiai herceget, de ezek nem fogadták el. Végre Bouillon Gottfried magára vállalta a szent sir védelmének feladatát, s megelégedett a »Szent sir védője« czimmal; nem akart királyi czimet viselni ott, a hol Jézust »zsidók királyának« csufolták, s koronát ott, a hol Jézus tövis koronát hordott. Ezzel végződött az első keresztes hadjárat, melylyel négy egymástól független keresztyén fejedelemséget alapítottak a keresztesek.

E siker a lelkesedést Európában fokozta, s újra három keresztes had indult meg (1101.) a mohamedánok központja Bagdad ellen, de ezen rendetlen tömegek még utközben megsemmisültek. Részvétet keltett Európában az a hír, hogy Syria főbb mohamedán országainak ereje már az Edessai grófságnak is végett vetett. III. Jenő pápa megbízásából Szent Bernát clarvanti apát, korának prófétája, egy második keresztes háboru érdekében megkezdte gyűjtő szónoklatait. Szavának Franciaországban volt a legnagyobb hatása; VII. Lajos mellett, ki hogy bünei megbocsáttasanak, sietett felvenni a keresztet, még a királyné és a nők is keresztes vitézek akartak lenni. S itt következik aztán a keresztyén közszellem hatásának legerősebb megnyilatkozása. III. Konrád német császár is keresztes háborura határozta el magát, oly nagy ereje volt a Szt. Bernát speieri országgyűlésen mondott szónoklatának.

A gyűlölködő francziák és németek kik eddig egymás ellen harczoltak, közös vállalatra egyesültek egy magasabb cél érdekében. Ez a magasabb cél a keresztyénség a maga elvont értelmében. Azonban a mily szép reményekre jogosított kezdetben a két hatalmas uralkodó egyesülése, kikhez hozzájárultak még a csehek, morvák, olaszok, s angolok, így csaknem az egész római keresztyénség készen állott a harczra, ép oly nagy eredménytelenséggel végződött. Ennek oka egyfelől a nemzetközi viszonyok, t. i. Roger norman király, ki a francziákkal állott szövetségben, közös ellensége volt a görög és német császárnak, másfelől az a körélmény, hogy a német sereg tulnyomólag csőcselékből állott.

(Folyt. köv.)

Isten igéje.

A tanítványok köteleessége.

Luk. 9. 1—6.

Ebben a bibliai szakaszban Jézus a tanítványoknak utasítást ad arra nézve, hogy miként terjesszék Istennek országát.

»Ada nekik erőt és hatalmat«. Azért ajándékozta meg ezzel a tanítványokat az Úr, hogy

küzdhessenek sikerrel a gonoszság ellen s a jó cselekedetekben meg ne fáradjanak. A mai tanítványoknak, Jézus mostani követőinek is szükségük van a Jézustól nyert erőre és hatalomra, ha Isten országának terjesztésében sikerrel akarnak működni. De ez ne legyen erőszak és külső hatalom, a melylyel sajnos az egyház vakbuzgó hívei igyekeztek gyakran utat törni a keresztyénségnek, hanem legyen a lélek ereje és hatalma, a léleknek fensősége, a mivel Isten országát hirdetjük. A lelkeken uralkodni csak a lélek erejével lehet. Az oroszán szelidítő szemének tűzével s tekintetének erejével hajtja engedelmességre a vad állatot s uralkodik annak vad ösztönén. A próféta lelki fenségével, magasabb lelki erejével vezeti a jóra az ő híveit s tartja vissza őket a gonosz cselekedetektől. Ezt a lelki erőt és hatalmat ő is az Urtól kapja, a ki hozzá szól az ő igéje által s erőt ad az erőtléneknek.

Továbbá ezt mondta Jézus nekik: »Semmit az utra ne vigyetek, se pálczákat, se táskát, se kenyeret, se pénzt, se két ruhátok ne legyen«. A sok uti podgyász terhes az utazóra. Igen leköti figyelmét s nem végzheti pontosan előirányzott teendőit. Az apostol, a hittérítő nem foghat működéshez sokféle külső eszközzel. Megbénítaná ez munkásságát. Pálczát nem vihet. »A te vesződ és botod vigasztalnak engemet«. (Zsol. 23. 4) Tászkát is hujába visz, mert az *igazi apostolnak* ugy is üres a zsebe s a táskája.

Kenyér sem kell az utra. Ő osztogatja az életnek kenyerét, Jézus beszédét s kap helyette igazi kenyeret az irgalmas szívektől. Pénzt nem visz, mert ha vinne, a legelső állomásnál el kellene osztogatni a sok szerencsétlen és szegény közt, a kik az apostol utjába esnek. Tehát semmit az utra ne vigyetek abból, a mi mulandó, a mi szét foszlik, mint a köd a napfény mellett. Hanem vigyetek a lelkikincsekből, a melyek nem pusztulnak el, ha az utban hajótörés ér, vagy ha rablók és uton állók támadnak meg.

»És valamely házba bementek, ott maradjatok és onnét ne menjete ki.« Ne menjete ki akkor se ki, ha durván fogadnak. Ne ijedjete meg az első bal sikértől. Ha nem lehet első szóra a

gonosz embert megtéríteni, talán meg lehet a második, a harmadik vagy negyedik szóra. Némely ember lassankint szokja meg a rosszat, tehát lassán és fokokint tudja azt csak elhagyni. A régi rossz szokásról csak türelemmel lehet leszoktatni felebarátunkat. Kishitű próféta az, aki mindjárt az első lépésnél meghátrál. Ha valamely házba bementek, ott maradjatok és onnét ne menjete ki.

Megtörténik az is, hogy eleinte nem értik meg a ti beszédeteket. Ujra el kell azt mondani. Megint lelkükbe kell vésní az igazságot. Jézus ereje és hatalma ékesszólóvá tesz titeket, világossá és eredményessé változtatja a ti beszédeteket. Csak ott maradjatok és onnét ne menjete ki.

Ne távozz egy házból sem, a mig valami áldást nem hagysz ott. Legyen az egy szelid vigasztalás, egy barátságos kézzorítás, vagy egy új reményt nyújtó vidám tekintet. Jézus tanítványai vagyunk mi is. Használjuk mi is azt az erőt és hatalmat, amelyet az igazi Krisztusi szeretet által gyakorolhatunk felebarátaink felett

Ez mindnyájunknak kötelessége. Mindnyájan összevagyunk kötve a szeretet titkos ereje és hatalma által. A kiknek lelkében nagyobb ez a szeretet, azok főlényt, királyi fensőséget gyakorolnak a kis'elküek felett. Ezen az erőn, ezen a hatalman épül fel Istennek országa itt e földön.

Király Béla.

DARZSILINGI MONGOL-LÁMA.

Életigazságok.

Szivesen nyujts segédkezet a hibáját megbánó bűnösnek; tulzott szigorral és lenéző büszkeséggel vissza ne rettentsd.

Vendégedet ne csak étellel, itallal kináld, hanem szivességed mutasd ki, gondoskodván minden szükségéről.

Törekedjél arra, hogy benned jó földbe hulljon a mag.

Öröm-mámorodban semmit se ígérj, s ha rosszat fogadtál, ne tetézd bűneidet fogadásod betöltésével.

Adj hálát Istennek, hogy nem oly korban és országban élsz, hol oly könnyen elbánnának egy ártatlan fejével, mint a Keresztelő Jánoséval.

Jézus arra is kiterjesztette jótéteményeit, a ki tőle semmit sem kívánt, semmit sem követelt.

Jézus példájából kitetszik, hogy testünk ápolásáról sem kell megfélekednünk.

A mit Jézus tehetett, arra mi nem vagyunk képesek; sokszor azonban azt sem tesszük, a mit tehetnénk: többünk van, mint az idvezítőnek, még sem adunk az éhezőknek.

Veszélyben, nyomorban mihelyt hitedet elveszted, magad is elvesztél.

A bölcs nemcsak szóval tanít, hanem tetteit is tanulságosokká teszi másokra nézt, mint Jézus, tanítványaira nézt.

Ha bár legközelebből hazád iránt vagy lekötelezve, de azért idegenektől se vond meg segítségedet.

Szánalomból kell könyörölnünk a nyomorult, nem pedig azért, hogy nyakunkról lerázzuk.

Ne hagyj fel minden reménnyel, ha könyörgésedet nem is hallgatja meg rögtön az Isten.

Könyves ház.

Megjelent és kapható Dr. Luther Márton művei I. kötete. Szerkeszti: Dr. Masznyik Endre. Kiadja: a Luther-Társaság. Luthernek egykoru képével. (Cranach L.) Ára az egész mű megrendelőinek füzve 6 korona, diszes kötésben 8 kor. 50 fillér. Megrendelhető Kovács Sándor theol. akad. tanárnál, az Evang. Theol. Otthon felügyelőjénél Pozsonyban. Tartalma:

1. Luther előljáró beszédei, Ford. Dr. Masznyik Endre.

2. A 95 tétel. (1517.) Ford. D. Masznyik Endre.

3. A 95 tétel magyarázata. (1517.) Ford. Dr. Masznyik Endre.

4. Az ágostai kihallgatás (1518.) Ford. Stromp László.

5. Béketárgyalások Miltitzczel. (1519—1520.) Ford. Stromp László.

6. A lipcei vita. (1519.) Ford. Stromp László.

7. A római pápaságról. (1520.) Ford. Dr. Masznyik Endre.

8. Jegyzetek. A kötet 30 ivnyi terjedelmű.

Ismertetés. Dr. Luther Márton művei. Nagy szabásu mozgalom indult meg a hazai evang. egyházban. Már most készülnek a reformáció 1917-ben következő négyszázados emlékünnepeinek méltó megünneplésére. Zsilinszky Mihály államtitkár előnöklete alatt 1903. november 12-én Budapesten tartott ülésen a Luther-Társaság elhatározta a nagy reformátor. Luther műveinek lefordítását s közrebocsátását. Luther munkáiból eleddig kevés jelent meg magyar nyelven, most végre az ege-

szet megkapja irodalmunk. A vállalatnak nem csápán theologiai jelentősége van, hanem egyuttal első rangu történeti forrást nyit meg közönség és kutatók előtt. A legérdekesebb egyéniségnek saját vallástételéből látjuk a reformáció rejtett műhelyét, indítékait, céljait és eszközeit. Luther lelki fejlődését ime iratai alapján nyomról-nyomra kísérhetjük, és vele együtt a reformáció egész mozgalmanak belső történetét. Kezdetben az egyháznak hü fia, a pápához ragaszkodik, csupán a szabad bírálat jogát vitatja a maga és minden hívő részére. Utóbb a visszaélések gyökeres orvoslását kívánja, de még nem bontogatja a régi alapot. Forradalmi tésre akkor lép, új egyházat akkor alapít, amidőn a pápaság minden reformtörekvésnek ellen szegül. Az első kötet még a kath. egyház keblében harczoló Luthert tünteti fel. A történelmi híru 95 tétel és magyarázata, az ágostai és Miltitz-féle tárgyalásra, a lipcei vitára vonatkozó iratok ez időszak jellemző termékei. A magyar kiadás a weimári nagy Knaake-féle kiadás nyomán készül, a sorrendet azonban némileg megváltoztatja. A szerkesztők — igazán helyes érzéssel — a levelek csoportjából kiválasztották azokat, amelyek Luther reformatori pályáján fejlődést mutatnak vagy legalább elvi kijelentéseket foglalnak magukban. E leveleket a német kiadás a többi reformátor levelei közt időrendben elszorva közli; a magyar kiadásban a reformatori iratok közt a megfelelő tárgynál és helyen találjuk. Az utolsó rész Luthernek a pápaságról szóló munkáját tartalmazza. A következő kötet az egyházszervező, majd egyházépítő iratokra, énekekre, beszédekre stb. kerül a sor. Lehetőleg minden kötethez illusztráció is készül. Az első kötetben Luthernek egy Cranach Lukács után készült egykoru képet találjuk, mely 1520-ból való. A szerkesztést a Luther-Társaság dr. Masznyik Endrére bizta, akinek kiváló Luther életrajza közkészen forog. A fordítás magyaros. Megközelíti Luther nyelvének erejét. Voltaképpen azt mondhatjuk, hogy ilyen forma nyelven irt és beszélt volna, ha a gondviselés kegyelméből magyarnak születik. A fordítók áttanulmányozták a XVI—XVII. századbeli magyar polemikus irodalmat, Dévait, Sztárayt, Telegdit, Magyarit, Pázmányt, Alvinczit stb. hogy nyelvökben az erő és magyarság mellett az anynyira jellemző ódon iz és zamat is meg legyen. Ez a kötet becsületére válik úgy a Luther-Társaságnak, mely közrebocsátja, mint a szerkesztőségnek és dolgozóársainak, akik közül, mint e kötetnek egyik munkássát, Stromp László nevét kell még megemlitenünk. A mű nyomása tiszta és szép, ára a nagy vállalathoz képest nem drága. Megrendelhető közvetlenül Kovács Sándor theol. akad. tanárnál, Pozsonyban, esetleg könyvvarus utján. Az egész mű mintegy 12 kötetre van tervezve. Egyelőre évenként egy kötet jelenik meg, hogy a kevésbbé módosak is megszerezhessék.

Mai képünkhöz.

Olvasóink *Kőrösi Csoma* Sándor életéből emlékezhetnek, hogy ő sokszor igénybe vette a mongol lámák segítségét. Mai képünk épen a *darzsilingi lámát* mutatja be. A lámák papi szolgálatot végeznek a mongoloknál, s így az ő kezükben volt a tudomány is, melyet Kőrösi meg akart ismerni. Ezért kereste fel olyan szívesen a lámákat.

Vegyes hírek.

Népgyűlések. A mióta az országgyűlést elnapolták, egymást érik az ország minden részében a népgyűlések. Egy pár helyen olyan népgyűlést is tartottak, amely helyeselte a kormány eljárását a házszabályok szigorítása tárgyában. Ezek voltak a jobbpárti népgyűlések. Ezzel szemben a balpárt, jobban mondva az egyesült ellenzék határozottan tiltakozik az ellen, hogy a házszabályok megsértésével létrejött határozat érvényes legyen. Bizony, szomorú állapot, hogy ez a maroknyi magyar nép így eszi, rágja egymást. De hát elvégre is a nemzet jogainak védelmére sikra kell szállanunk.

A képviselőházat decz. hó 9-ére hívják össze. Tartva a bekövetkezendő zavaroktól, az elnök védelmére negyven szálal csendőrt rendeltek be, kik polgári ruhába bujztatva, terembiztosi szolgálatot teljesítenek.

Kivándorló magyarok. Hivatalos jelentés szerint a múlt héten Fiumén át 2600 magyar vándorolt ki. Egyetlen egy hét alatt tehát 2600 magyar hagyta itt hazáját, mert nem tud megélni itthon.

A tüdőbetegekért. A József főherczeg Szanatorium Egyesület védnöke, József főherczeg, megleghangu felhívással fordult az egyes vármegyék hölgyeihez, hogy nyujtsanak segédkezet a népszanatoriumok létesítéséhez, s e végből a jótékonyczélu sorsjáték sikere érdekében alakítsanak hölgybizottságokat. Az egyesület azoknak, a kik nemes czélját pártolni sietnek, a főherczeg védnök aláírásával, művésziesen kiállított oklevelet nyujt; ezenkívül az egyesület úgy rója le háláját, hogy azon hölgyeknek nevét, a kik legkiválóbb tevékenységet fejtenek ki: a népszanatorium márvány tábláján örökíti meg. A sanatoriumi hölgybizottsági tagság semmi anyagi kötelezettséggel sem jár, csupán azon erkölcsi köte-

lességet rója tagjaira, hogy a tuberkulózis elleni védelemben mennél nagyobb buzgóságot fejtsenek ki, mert csak úgy lehet sikere ezen üdvös mozgalomnak.

A kiskunhalasi kurucszobor leleplezése. 1703. október 3-án Deák Ferencz kuruczvezér seregéből elesett 234 vitéz emlékére Kiskunhalas város közönsége szobrot állított. A szobor egy kardjára támaszkodó busuló kuruczot ábrázol. A leleplezés ünnepe a múlt héten folyt le. Az ünnepség a templomban kezdődött, a hol Szilády Áron református lelkész gyönyörű beszédet mondott. Majd a szoborhoz vonult az ünneplő közönség. Nagy Mór dr. polgármester szoborbizottsági elnök lelkes megnyitó szavai után Bátor Gábor tanár mondotta el ünnepi beszédét, Fülöp Sándor tanár elszavalta adóját. A gimnáziumi énekkar hazafias dalaival ért véget az ünnepély. A leleplezésen a szomszéd kun városok: Kunfélegyháza, Kunmajsza, Vadkert, Szabadszállás és Kiskőrös is képviselve voltak.

Keresztelő, lakodalom és temetés. Az isten ugyancsak meglátogatta Kiss Miklós szentjobbi földműves gazdát. A szegény ember házában pár nap leforgása alatt gyermeket kereszteltek, lakodalmat ültek és halottat bucsuztattak. Ugy történt, hogy amíg a gazda leányának esküvőjére készülődtek, Kiss Miklós uram hitvese egy egészséges gyermeknek adott életet, a tizediknek. Az ujszülöttet azonban az anya saját élete árán adta a világnak. A szerencsétlen asszony azon a napon, amikor a lakodalmat tüzték ki, meghalt. Mivel azonban a lakzira mindent elkészítettek, az új pár megesküdött, s a lakodalmat és a tort is megültek. A temetés után pedig megkeresztelték a kisdedit.

A vadházasság következménye. Sok egyéb nagy bajaink között is az első helyen áll a vadházasság. Ezt igazolja az alábbi eset is, mely Amerikában történt: A magyar ember, a kit a nyomoruság, pénzvágy kivisz a hazából rendesen azzal a gondolattal megy, hogy egy pár év nem a világ, haza megy és boldogulni fog. Ezért ott hon hagyja az aszonyt, a gyermekeket. Eleinte törődik is velük. Pénzt küld. Levelet gyakran ír. De aztán megszálja a sátán a szívet. Éva mindig akad az Ádámok elcsábítására, s elfeledi az asszonyt, a gyermekeket s vadházasságra lépnek, mert azt hiszik, hogy szeretik egymást, holott a legtöbbször csak az érdek s a szenvedély a vezető. Clevelandban is a többek között együtt élt a páskaházai születésű Kőrösi Lajos, Silling Erzsébettel, ki Pelsőczre való. De az asszonnak nem igen kellett már a beteges férfi, s helyébe mást választott. Kőrösi erre agyonlőtte az asszonyt. Önmagát is agyon akarta lőni, de a golyó czélt tévesztett. Így börtönbe került, s az akasztófától csak a közel levő halál fogja megszabadítani. Szolgáljon a sorsuk intő példaul.

Ez az Ur megfizetheti . . . Vilmos császárról már sok Mátyás királyunkra valló anekdotát

közölhettek a lapok. Mindenesetre a legérdekesebb egyéniség az összes mostani uralkodók között. A königwusterhauseni udvari vadászatok idején az ottani vakok intézetébe is ellátogatott kíséretével a császár s az elébe rakott mánkák közül egész kosárra valót vásárolt. A jó urak követték uruk példáját. Egy sziléziai főurnál nem volt apró pénz, hát százmárkás bankjeggyel akart fizetni. De akkor már ott állt mellette a császár, rátette kezét a gróf vállára s mosolyogva ezeket mondotta:

— Ez az ur semmit sem kap vissza, elég gazdag hozzá, megfizetheti jól az árát.

Az urak megértették a célzást. Mindannyian gavalérosan fizettek s a vakok intézete eképp nem várt jókora adományhoz jutott.

Kolozsváron három 14—15 éves fiú, kik már régóta lopásból élnek, közelebbről tolvaj kulcsal kinyitott egy óras üzleti kirakatot, s onnan több értékes órát elemelt. A boltban látták a rablást, de mire ki mentek, már elmenekültek. A rendőrség azonban nyakon csipte. Most a börtönben tanulják a nyolczadik parancsot.

Uralkodók borraivalói. Am időn az uralkodók utaznak és különösen ha külföldön utaznak, tekintélyes összegeket osztanak ki borraivalókra és ajándékokra. Azonban e tekintetben az uralkodók nem egyformán viselkednek. Vannak köztük nagyelküek, de vannak szükmarkuak is, sőt vannak olyanok is, akiket viszonyaik késztetnek a takarékosagra. Legbőkezűbben osztja a borraivalókat és ajándékokat II. Miklós orosz czár. Amidőn mintegy másfél évvel ezelőtt Párizsban volt, néhány napi ott időzése alatt 80.000 frankot adott ki pusztán borraivalókra és ugyanannyit különböző ajándékokra. — VII. Edvard angol király már nem ilyen bőkezű, de így is 160.000 frankot kénytelen kiadni évente borraivalókban és ajándékokban. — II. Vilmos német császárról tudják, hogy a külföldön sokkal bőkezűbb, mint otthon; bőkezűségében azoban gyakran pillanatnyi szélségei korlátozzák. Legutóbbi angolországi kirándulásakor 50.000 frankot osztott ki borraivalóul. A mi uralkodónk a borraivaló és ajándékosztás tekintetében is megtartja a bölcs középutat. A perzsa sah e tekintetben merő ellentéte. Hol valóságos pazarlást követ el, hol meglepően szükkeblü.

A vadházasság vége. Budapesten Cseplő Lidi napszámosnő tizenkét évig élt vadházasságban Molnár István 52 éves napszámossal. A férfi az utóbbi időben goromba lett s így Cseplő Lidi külön lakást bérelt. A napokban percz-utca 1. sz. alatti lakására beállított Molnár István a fenyegetve kérlelte volt kedvesét, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony tagadó válaszára Molnár hitetlen kést vett elő, földre teperte Cseplő Lidit, s összeszurkálta. Nyolcz késszurástól vérzett, mikor bevitték a Margit-kórházba. A rendőrség a me-

rénylőt letartóztatta. Így boszulja meg magát a hitetlen élet, s az emberek még sem undorodnak meg tőle!

Közgazdaság.

Mikor ültessünk gyümölcsfát?

Az őszi ültetés a szárazabb talajon feltétlenül előnyösebb a tavaszi ültetésnél. Mert ha őszi ültetünk, a fa már ugyanakkor belegyökerezedik egy kissé a földbe s tavasszal a többi fakkal egy időben fakad s a nagyobb melegség bejöttkor már jól belegyökerezedett a földbe, így tehát a gyökér a kellő nedvességgel el tudja látni a fát, sőt a száraz nyarat is könnyen kibírja. Az őszi ültetés ott különösen igen jó, ahol alig van tavasz, mindjárt a nyári hőség kezdődik; a tavaszi ültetésnél (különösen ha egy kicsit el késünk vele), az ilyen helyen, mielőtt a fa begyökerezhetne és kihajtana, reájön az óriási forróság, a fa jóformán megsül, a kevés gyökér nem képes a szükséges nedvességet felvenni, azért gyakran akárhogy öntözzük is, elpusztul. Az őszi ültetésű fákat mindig be kell kötni nád, rózse vagy kukoriczasszárral, hogy a nyulak hozzá ne férjenek a törzshöz, de a bekötés a fagy ellen, sőt a nagy hőség ellen is jó, ezért a kötés más fél évig is a fán hagyható. A tavaszi ültetést csakis ott ajánljuk, a hol a talaj tulnedves és attól félünk, hogy a tél folyamán a nedves talajban a fa gyökerei elfagynak.

Gabona piac Budapest.

Buza:	. . .	50 kilónkint	10 k. 15 f. — 10 k. 42 f.
Rozs:	. . .	»	7 k. 40 f. — 7 k. 50 f.
Árpa:	. . .	»	6 k. 80 f. — 7 k. 30 f.
Törökbuza:	»	»	7 k. 70 f. — 7 k. 75 f.
Zab:	. . .	»	6 k. 90 f. — 7 k. 35 f.
Repce:	. . .	»	11 k. — f. — — k. — f.

Szerkesztő postája.

K. L. Koronka. Kaptuk, és a mihelyt megkezdett közleményeink véget érnek, adni fogjuk. A pátriába üdvözlöt küldünk.

D. M. Érkávás. Köszönjük az újabb küldeményt is. Ezután már a tárczákra kerül a sor. Gyül-e az előfizetés, érkeznek-e vissza az ivenk?

M. I.-né Bardócz. Szives küldeménye megérkezett és a közlendők közé soroztuk. Köszönjük.

O. L. Feketelak. Ugyan ezt izenjük. Sajnálom, hogy nem értünk célzt. Már azelőtt, mint értesültem, az útja el volt járva. Ez még kicsiség, csak ennél nagyobb baj ne érje. Szives üdvözlöt.

D. P. Hosszufalu. A dolgot elintéztem. Azt hiszem, hogy eddig postán meg is kapta. Szivességét az ügy érdekében köszönjük.